

ORGANIZACE PRO BEZPEČNOST A
SPOLUPRÁCI V EVROPĚ
(OBSE)

Josef Petr Opletal

UČO: 481891

HISTORIE

- Kořeny v konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě (KBSE, 1973)
- Úvahy o vzniku vyřčeny již v 50. letech 20. stol. Bránila jim však studená válka
- Jednání svolal SSSR
- Západ viděl nové šance pro uklidnění napětí v Evropě.
- jednání KBSE: 3. 7. 1973. (účast - 35 států)
- 1. etapa – pouze 5 dní = dohoda o dodržování ustanovení tzv. modré knihy
- 2. etapa – 18.9.1973- 21.7.1975.
  - Podpis Helsinského závěrečného aktu

HISTORIE

- OBSE - Spíše než formální smlouvou je závěrečný akt silným politickým závazkem všech signatářských států k budování bezpečnosti a spolupráce v Evropě.
  - Jeho podepsání považováno za nastartování demokratizace ve východním bloku
- Po pádu východního bloku nátlak na změnu významu KBSE
  - 21.11.1990. Pařížská charta – změna organizace z **KBSE na OBSE** (název schválen 1994 v Budapešti)
  - Disponuje Sekretariátem, Stálou radou, Parlamentním shromážděním, Centrem pro předcházení konfliktům a Úřadem pro svobodné volby
- Prosinec 1996 - „Lisabonská deklarace o společném a komplexním bezpečnostním modelu pro Evropu dvacátého století“ potvrdila univerzální a nedělitelnou povahu bezpečnosti na evropském kontinentu.

ROZHODOVACÍ ORGÁNY OBSE

- **Summit** – setkání hlav států, rozhodnutí na nejvyšší polit. úrovni, stanovuje základní principy a určuje základní směřování pro činnost organizace.
- **Rada ministrů** – druhý nejvyšší orgán, zastoupena ministry zahraničních věcí, schází se jednou ročně, řešeny relevantní otázky a přijímání zákonů
- **Vysoká rada** – původně orgán pro přípravu a realizaci rozhodnutí rady ministrů. Od roku 1997 její úkoly postupně převáděny na stálou radu. Roku 2006 byla zrušena
- **Stálá rada** – politický konzultační a rozhodovací orgán na úrovni stálých představitelů/velvyslanců členských států. Zodpovědnost za každodenní agendu OBSE. Pravidelné schůze jednou týdně ve Vídni.
- **Fórum pro bezpečnostní spolupráci** – konzultační a rozhodovací orgán, stálí zástupci, hlavně jednání o kontrole zbrojení a budování důvěry, vojenské a bezpečnostní spolupráci mezi účastnickými státy a implementaci dohodnutých opatření

PŘEDSEDNICTVÍ A ROZPOČET

- Ministr zahraničních věcí předsednické země vždy přebírá roli tzv. **úřadujícího předsedy**. Hl. úkolem je koordinace rozhodovacího procesu OBSE a všech jejích současných aktivit.
- Post předsednictví rotuje v ročních cyklech. ČR předsedala v roce 1992 tehdy ještě jako česká a slovenská federativní republika
- **Rozpočet** je vždy okolo 140mil. EUR. Je každoročně schvalován konsensem účastnických států. Hrazeny jsou: náklady Sekretariátu a dalších institucí OBSE a až dvě třetiny rozpočtu jsou určeny pro jednotlivé polní mise a aktivity OBSE v regionech.
- Činnost OBSE také financována mimorozpočtově z členských států
- EU financuje rozpočet OBSE z více jak 70 %, nejvýznamnějším jednotlivým přispěvatelem jsou pak USA s příspěvkem cca 13 %

ČINNOST A OBLASTI PŮSOBNOSTI OBSE

- 3 dimenze bezpečnosti
- 1. **Politicko-vojenská**
  - komplexní prevence a řešení konfliktů vč. post konfliktní obnovy; vojenská spolupráce, kontrola zbrojení, boj proti terorismu vč. jeho financování, policejní aktivity, kybernetická bezpečnost
- 2. **Ekonomicko-environmentální**
  - ekonomické aktivity vč. boje proti korupci a praní špinavých peněz, environmentální aktivity vč. omezení environmentálních katastrof, správa přírodních zdrojů a „good governance“ v této oblasti, správa hranic
- 3. **Lidskoprávní**
  - lidská práva vč. základních svobod jako např. svoboda vyjadřování, svoboda médií vč. bezpečnosti novinářů, boj proti obchodu s lidmi, vzdělávání, genderová rovnost, práva menšin, tolerance a nediskriminace; volby a jejich pozorování; dobrá správa věcí veřejných, právní stát

AUTONOMNÍ INSTITUCE OBSE

- **Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR)**
  - Hlavní instituce pro lidská práva. Podpora demokratického průběhu voleb prostřednictvím pozorovatelských a technických misí. Tech. Podpora při budování demokratických institucí dodržování lidských práv a posilování občanské společnosti a vlády práva.
  - Realizace projektů týkajících se Romů
- **Vysoký komisař pro národnostní menšiny (HCNM)**
  - identifikuje a navrhuje řešení etnického napětí. Pracuje nezávisle na všech zúčastněných stranách. Angažovanost v preventivních jednáních již v počátcích napětí
- **Představitel pro svobodu médií**
  - podpora svobodných, nezávislých a pluralitních médií jako jednoho z hlavních předpokladů pro fungování pluralitní demokracie.
  - Úřad představitele sleduje vývoj v mediální oblasti ve všech účastnických zemích a zasazuje se o plnění principu a závazků v dané oblasti

ZDROJE

- https://www.mzv.cz/mission.vienna/cz/organizace_v_pusobnosti_mise/obse/index.html - české stránky OBSE

A stylized map of Europe with a black background. Landmasses are outlined in white. Some countries are filled with a light blue color, including Ireland, the United Kingdom, France, Germany, Poland, Czech Republic, Slovakia, Hungary, and parts of the Balkans. A large red callout box with a downward-pointing arrow is centered over the Visegrád Group region (Poland, Czech Republic, Slovakia, Hungary).

Visegrádská skupina

Popis

- Jedná se o alianci čtyř států střední Evropy: České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska
- Skupina vznikla na základě sdílené historie sdílení mnoha hodnot jako například kulturní a intelektuální hodnoty dále sdílení společných kořenů náboženských a kulturních tradic.
- V neposlední řadě bylo účelem vzniku usilování o členství v evropské unii což se povedlo 1. května 2004. Tohoto dne se staly všechny státy členy EU
- Přáním skupiny V4 je přispívat k budování evropské bezpečnostní architektury založené na efektivní, funkčně se doplňující a vzájemně posilující kooperaci a koordinaci mezi existujícími evropskými i transatlantickými institucemi.

členové

	Česko	Maďarsko	Polsko	Slovensko
Vlajka				
Státní znak				
Hlavní město	Praha	Budapešť	Varšava	Bratislava
Rozloha	78 866 km ²	93 036 km ²	312 679 km ²	49 036 km ²
Počet obyvatel	přibližně 10,7 milionu ^[3]	přibližně 9,77 milionu ^[4]	přibližně 38,4 milionu ^[5]	přibližně 5,40 milionu ^[6]
HDI	0.891 (velmi vysoký)	0.845 (velmi vysoký)	0.872 (velmi vysoký)	0.857 (velmi vysoký)
Prezident	Miloš Zeman	János Áder	Andrzej Duda	Zuzana Čaputová
Předseda vlády	Andrej Babiš	Viktor Orbán	Mateusz Morawiecki	Igor Matovič
Měna	koruna česká (CZK)	maďarský forint (HUF)	polský zloty (PLN)	euro (EUR)
HDP na obyvatele	38 622 USD	26 455 USD	25 799 USD	29 105 USD

Mezinárodní Visegrádský fond

- Založen 9.6.2000.
- Sídlo v Bratislavě
- Posláním je podpora rozvoje užší spolupráce a posilování vzájemných vazeb mezi těmito státy
- Snaha pro podporu v oblastech kultury, vědy a výzkumu, vzdělávání, výměny mládeže, rozvoj turismu a přeshraniční spolupráce
- Rozpočet fondu vždy tvořen stejnými příspěvky všech čtyř států. Již dlouhodobě vykazuje přebytek

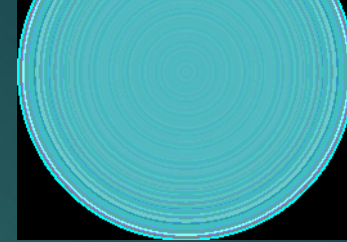
**Sídlo
mezinárodních
o fondu**

Visegrádská bojová skupina

- Jedná se o vojenskou spolupráci členských států na obranu vnějšího nebezpečí.
- Bojovou skupinu vede Polsko
- Jako odpověď na vojenský zásah Ruska v Ukrajině v roce 2014 byla podepsána 14. března 2014 smlouva o spojeném vojenském uskupení uvnitř Evropské unie. Dohoda zahrnuje společná vojenská cvičení, koordinované zajišťování obrany a společný vývoj obrany v těchto čtyřech evropských státech.

Zdroje

- <http://www.visegradgroup.eu/v4-110412> - základní informace
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Visegrádská_skupina - zdroje obrázků

CEFTA

Popis

- ▶ Jedná se o sdružení většinou zemí jihovýchodní Evropy, které nejsou členy Evropské unie, ale usilují o její členství.
- ▶ Jedná se o režim volného obchodu se všemi průmyslovými výrobky a 90ti procenty zemědělských výrobků.
- ▶ Založena byla roku 1992 tehdejší visegrádkou trojkou. Do roku 2004 přistoupily další státy jako Slovinsko, Rumunsko, Bulharsko a Chorvatsko,
- ▶ Roku 2004 vystoupily zakládající státy spolu se Slovinskem na základě přijetí do EU.

popis

- ▶ 19.12 2006 vzniká tzv. CEFTA 2006
- ▶ Jedná se o upravenou dohodu o volném obchodu mezi dalšími státy které průběžně vstupovaly do tohoto společenství

Graf států

Stát	Vstup	Odchod
Polsko	1992	2004
Maďarsko	1992	2004
Československo	1992	2004
		Slovensko
Slovinsko	1996	2004
Rumunsko	1997	2007
Bulharsko	1999	2007
Chorvatsko	2002	2013
Severní Makedonie	2006	—
Albánie	2007	—
Bosna a Hercegovina	2007	—
Černá Hora	2007	—
Kosovo	2007	—
Moldavsko	2007	—
Srbsko	2007	—

Kritéria pro členství

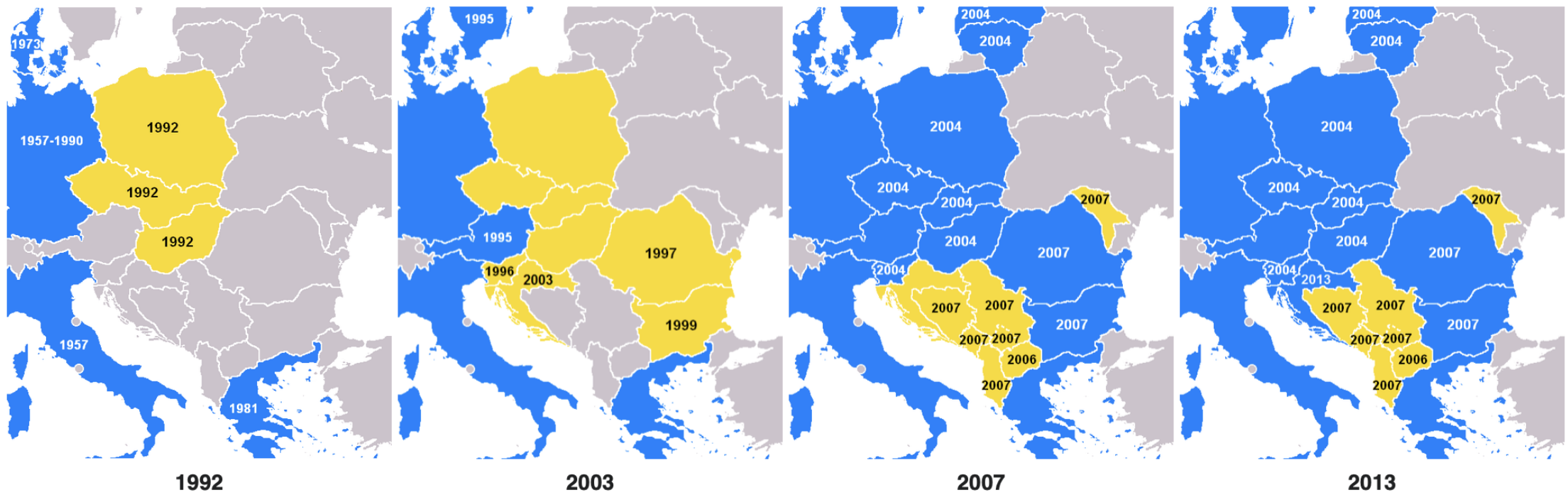
▶ **Původní kritéria pro členství v CEFTA:**

- ▶ člen Světové obchodní organizace (WTO)
- ▶ asociační smlouva s EU obsahující ustanovení o budoucím úplném členství v EU
- ▶ Sdružení volného obchodu se současnými členskými státy CEFTA

▶ **Současná kritéria pro členství v CEFTA 2006:**

- ▶ člen Světové obchodní organizace nebo závazek respektování všech jejích předpisů
- ▶ jakákoli asociační smlouva s EU
- ▶ Sdružení volného obchodu se současnými členskými státy CEFTA

graf jednotlivých států CEFTY a později EU

Zdroje

- ▶ https://www.mzv.cz/zagreb/cz/obchod_a_ekonomika/cefta_2006_s_tredoevropska_zona_volneho.html - obecné informace
- ▶ <https://cs.wikipedia.org/wiki/CEFTA> - obrazové přílohy